

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΜΕΣΣΟΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΛΑΓΥΡΕΩΤΙΚΗΣ
ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ ΜΕΣΣΟΓΕΙΑΣ

ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΒ΄ ΤΟΥ ΜΑΤΘΑΙΟΥ

Πλούσιοι και πτωχοί στον 21ο αιώνα
Αρχιμ. Αθηναγόρου Καραμαντζάνη, Ιεροκήρυκος

ΧΑΡ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ & Α. ΚΟΥΜΠΗ, ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟ ΜΕΣΣΟΓΕΙΑΣ Τ. Κ. 19003
ΤΗΛ. ΚΑΙ ΦΑΧ: 22990 40040, e-mail: ag.nikolaosmark@yahoo.gr
ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΝΑΟΥ: www.agnikolaosmark.gr

Κ Υ Ρ Ι Α Κ Η 27 Α Υ Γ Ο Υ Σ Τ Ο Υ 2017

✠ Ποιμένος όσιου (450)·

✠ Άνθούσης και Φανουριού τών μαρτύρων.

Πλούσιοι και πτωχοί στον 21ο αιώνα

Θ ευαγγελικός και πατερικός λόγος, παρέχει στους πιστούς, πλουσίους ή πτωχούς, την δυνατότητα να δουν το πρόβλημα από τρεις κυρίως πλευρές «ώς τέκνα Θεού άμώμητα έν μέσω γενεάς σκολιάς και διεστραμμένης, λόγον ζωής επέχοντες» (Φιλίπ. 2, 15-16). Κατωτέρω θα θέλαμε να προσεγγίσουμε –σύν Θεώ– αυτές τις τρεις πλευρές...

Πρώτον. Η διαφορά πλουσίων και πτωχών, θεωρουμένη με οικονομικά μόνον κριτήρια, είναι μονόπλευρη, αλλά και φαινομενική. Πλούτος και φτώχεια είναι μόνον προσωπεία: «Έπί του παρόντος βίου –βεβαιώνει ο Ι. Χρυσ/μος– και πενία και πλοῦτος, προσωπεία μόνον εισίν». Υπάρχουν πολλές άλλες πλευρές της ζωής, που προσδιορίζουν αν ένας άνθρωπος είναι ουσιαστικά πτωχός ή είναι στην πραγματικότητα πλούσιος. Υπάρχουν άνθρωποι πάμπλουτοι σε φυσικά και επίκτητα χαρίσματα, που όμως στα υλικά είναι πτωχοί, σύμφωνα και με τα λόγια του Παύλου: «ώς πτωχοί, πολλούς δέ πλουτίζοντες, ως μηδέν έχοντες και πάντα κατέχοντες» (Β' Κορ. 6, 10). Και αντιθέτως· άνθρωποι που κατέχουν πολύν υλικό πλούτο, αποδεικνύονται πτωχότατοι στα πνευματικά. Υπάρχουν τα πάμπτωχα πλούτη και η πάμπλουτη φτώχεια. Γιαντό και ενώπιον, τουλάχιστον του Θεού, η διαφορά αυτή χάνει την αξία της, διότι λέγει: «πλούσιος και πτωχός συνήντησαν άλλήλοις, άμφοτέρους δέ ό Κύριος έποίησε» (Παροιμ. 22, 2). Και οι δύο είναι δημιουργήματα του Θεού, ίσοι κατά πάντα μεταξύ τους, ως εικόνες δικές Του, παρά την εξωτερική τους διαφορά...

Θς άλλου ο Χριστιανισμός, στο βάθος της διαφοράς των τάξεων και των χαρισμάτων βλέπει την σκοπιμότητα της κοινωνίας των προσώπων, εφ' όσον, κατά τον Κλήμεντα τον Αλεξανδρέα: «ό Θεός έδημιούργησε τό γένος τών ανθρώπων επί κοινωνία», για να επικοινωνούν δηλαδή μεταξύ τους. Η δε ανωτέρω φράσις της Γραφής: «συνήντησαν άλλήλοις» αυτό ακριβώς θέλει να τονίση: ότι μέσα στην ανθρώπινη κοινωνία υπάρχει αλληλοσυνάντησις και αλληλοσυμπλήρωσις τού ενός από τον άλλον, γιατί ο ένας αισθάνεται την ανάγκη του άλλου (πρβλ. «άλλη-

Κυριακή ΙΒ' του Ματθαίου

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ (Ματθ. ιθ' 16-26)

Ἰῶ καιρῷ ἐκείνῳ, νεανίσκος τις προσῆλθε τῷ Ἰησοῦ, γονυπετῶν αὐτῷ, καὶ λέγων· Διδάσκαλε ἀγαθέ, τί ἀγαθὸν ποιήσω ἵνα ἔχω ζωὴν αἰώνιον; Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Τί με λέγεις ἀγαθόν; οὐδεὶς ἀγαθὸς εἰ μὴ εἰς ὁ Θεός. Εἰ δὲ θέλεις εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν, τήρησον τὰς ἐντολάς. Λέγει αὐτῷ· Ποία; Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε· Τὸ «οὐ φρονεῦσεis, οὐ μοιχεύσεis, οὐ κλέψεis, οὐ ψευδομαρτυρήσεis, τίμα τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα», καὶ «ἀγαπήσεis τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτὸν». Λέγει αὐτῷ ὁ νεανίσκος· Πάντα ταῦτα ἐφυλαξάμην ἐκ νεότητός μου· τί ἔτι ὑστερῶ; Ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Εἰ θέλεις τέλειος εἶναι, ὑπάγε πώλησόν σου τὰ ὑπάρχοντα καὶ δὸς πτωχοῖς, καὶ ἔξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ, καὶ δεῦρο ἀκολουθεῖ μοι. Ακούσας δὲ ὁ νεανίσκος τὸν λόγον ἀπῆλθε λυπούμενος· ἦν γὰρ ἔχων κτήματα πολλά. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι δυσκόλως πλούσιος εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Πάλιν δὲ λέγω ὑμῖν, εὐκοπώτερόν ἐστι κάμηλον διὰ τρυπήματος ραφίδος διελθεῖν ἢ πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ εἰσελθεῖν. Ακούσαντες δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐξεπλήσθησαν σφόδρα λέγοντες· Τίς ἄρα δύναται σωθῆναι; Ἐμβλέψας δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Παρὰ ἀνθρώποις τοῦτο ἀδύνατόν ἐστι, παρὰ δὲ Θεῷ πάντα δυνατὰ ἐστι.

λων τὰ βάρη βαστάζετε» Γαλ. 6, 2).

Ἐτον χώρο της Χριστιανικής Εκκλησίας η λεγομένη «πάλη των τάξεων» σχεδόν εξαφανίζεται, διὰ της ἐν Χριστῷ ἀγάπης καὶ κοινωνίας. Οχι βέβαια με το να γίνουν ὅλοι πλούσιοι, ἀλλὰ με το να γίνῃ αὐτό, που ἐπραγματοποίησαν οἱ πρώτοι χριστιανοί, ὅπου: «οὐδέ γὰρ ἐνδεής τις ὑπῆρχεν ἐν αὐτοῖς» διότι: «οὐδέ εἰς τι τῶν ὑπαρχόντων αὐτῷ ἔλεγεν ἴδιον εἶναι, ἀλλ' ἦν αὐτοῖς ἅπαντα κοινά» (Πράξ. 4, 32-34). Η κοινωνία της ἀγάπης ἐπέφερε καὶ τὴν κοινωνία των υλικῶν ἀγαθῶν, τὴν κοινοκτημοσύνη. Η Εκκλησία τοῦ Χριστοῦ δεν φιλοσοφεῖ ἐπὶ τοῦ «κοινωνικοῦ προβλήματος», κατασκευάζοντας θεωρίες ἢ οργανώνοντας ἐπαναστάσεις καὶ ἀνατροπές «κατεστημένων», ἀλλὰ καλλιεργεῖ διὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος τὴν ἀλληλοπροσέγγισι των ἀνθρώπων στὴν ἀπόλαυσι των ἀγαθῶν τῆς γῆς, σύμφωνα με τὸν κοινωνιολογικώτατο κανόνα τοῦ Ἀποστόλου των Ἐθνῶν Παύλου: «οὐ γὰρ ἵνα ἄλλοις ἄνεσις, ὑμῖν δὲ θλίψις, ἀλλ' ἐξ ἰσότητος ἐν τῷ νῦν καιρῷ τὸ ὑμῶν περισσευμα εἰς τὸ ἐκείνων ὑστέρημα, ὅπως γένηται ἰσότης» (Β' Κορ. 8, 13-14)...

Ἐυτέρον. Ὑπὸ το ἀνωτέρω ἀγιογραφικὸ καὶ ἀγιοπατερικὸ πνεῦμα, ὁ πλοῦτος καὶ ἡ φτώχεια λαμβάνουν ἄλλες διαστάσεις. Ὁ πλοῦτος δεν θεωρεῖται τὸ ἀνώτερο ἀγαθὸ καὶ ἡ φτώχεια δεν ἀντιμετωπίζεται ὡς τὸ χειρότερο κακὸ.

Κυριακὴ IB' τοῦ Ματθαίου

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

1) ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΘΕΙΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΩΝ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Δευτέρα 28 Αυγούστου 2017, Άγιος Νικόλαος Μαρκ/λου 7:00 π.μ.
Τρίτη 29 Αυγούστου 2017, Ι. Ν. Αγίου Ιωάννου Μαρκ/λου 7:00 π.μ.
Τετάρτη 30 Αυγούστου 2017, Άγιος Νικόλαος Μαρκ/λου 7:00 π.μ.
Πέμπτη 31 Αυγούστου 2017, Ι. Ν. Παναγίας Κοιμητηρίου 7:00 π.μ.
Παρασκευή 1^η Σεπτεμβρίου 2017, Άγιος Νικόλαος Μαρκ/λου 7:00 π.μ.
Σάββατο 2 Σεπτεμβρίου 2017, Άγιος Νικόλαος Μαρκ/λου 7:00 π.μ.

2) ΠΑΝΗΓΥΡΙΣ ΠΑΡΕΚΚΛΗΣΙΟΥ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΚΟΙΜΗΤΗΡΙΟΥ (*επί τη εορτή της Καταθέσεως της Τιμίας Ζώνης της Υπεραγίας Θεοτόκου*)

 Τετάρτη 30 Αυγούστου 2017, 6:00 μ.μ. Μέγας Πανηγυρικός Εσπερινός.

 Πέμπτη 31 Αυγούστου 2017, 7:00 π.μ. Όρθρος και Πανηγυρική Θεία Λειτουργία.

3) ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΙΚΗ ΕΚΔΡΟΜΗ ΤΗΣ Ε.Φ.Α.

Η Ενοριακή Φιλόπτωχος Αδελφότητα του Ιερού Ναού μας διοργανώνει τη Δευτέρα 4 Σεπτεμβρίου 2017 απογευματινή προσκυνηματική εκδρομή στο Ιερό Ησυχαστήριο Αγίου Αποστόλου Παύλου Παλαιοκαμαρίζης Λαυρίου. Ώρα αναχώρησης 5:00 μ.μ. από τον Άγιο Νικόλαο. Τιμή εισιτηρίου 10 €.

4) 5ΗΜΕΡΗ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΙΚΗ ΕΚΔΡΟΜΗ ΤΗΣ Ε.Φ.Α.

Δευτέρα 2 - Παρασκευή 6 Οκτωβρίου 2017 η Ενοριακή Φιλόπτωχος Αδελφότητα του Ιερού Ναού μας διοργανώνει 5ήμερη Προσκυνηματική Εκδρομή σε Πάτμο - Λειψούς. Τιμή εισιτηρίου 200 € (στην τιμή συμπεριλαμβάνονται μετακινήσεις, περιήγηση, ξεναγός, ξενοδοχείο και πρωινό). Δηλώσεις συμμετοχής στις κυρίες της Φιλοπτώχου Αδελφότητας.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΤΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗΣ ΠΕΡΙΚΟΠΗΣ

¶Κείνον τον καιρόν ένας νέος επλησίασε τον Ιησού, γονάτισε μπροστά του και του είπε, «Διδάσκαλε αγαθέ, τι καλό πρέπει να κάνω διά να έχω αιώνιον ζωήν;». Αυτός δε του είπε, «Γιατί με λες αγαθόν; Κανείς δεν είναι αγαθός παρά ένας, ο Θεός. Εάν θέλεις να μπη εις την ζωήν, φύλαγε τας εντολάς». Λέγει εις αυτόν, «Ποιες;». Ο δε Ιησούς απήντησε, «Το Να μη φονεύσης, Να μη μοιχεύσης, Να μη κλέψης, Να μη ψευδομαρτυρήσης, Να τιμάς τον πατέρα και την μητέρα, και, Να αγαπάς τον πλησίον σου όπως τον εαυτόν σου». Λέγει εις αυτόν ο νέος, «Όλα αυτά τα εφύλαξα από την νεότητά μου. Εις τι ακόμη υστερώ;». Τότε του είπε ο Ιησούς, «Εάν θέλεις να είσαι τέλειος, πήγαινε και πούλησε όσα έχεις και μοίρασέ τα εις τους πτωχούς, και θα έχης θησαυρόν εις τους ουρανούς και έλα ακολουθεί με». Όταν ο νέος άκουσε τα λόγια αυτά, έφυγε λυπημένος διότι είχε πολλά κτήματα. Ο Ιησούς είπε τότε εις τους μαθητάς του, «Αλήθεια σας λέγω, ότι δύσκολα πλούσιος άνθρωπος θα μπη εις την βασιλείαν των ουρανόων. Πάλιν σας λέγω, ότι είναι ευκολώτερον να περάση μια καμήλα από την τρύπα μιας βελόνας παρά πλούσιος να μπη εις την βασιλείαν του Θεού». Όταν το άκουσαν οι μαθηταί, εδοκίμασαν μεγάλην έκπληξιν και έλεγαν, «Ποιος λοιπόν είναι δυνατόν να σωθή;». Ο Ιησούς αφού τους εκύτταξε κατά πρόσωπον, τους είπε, «Εις τους ανθρώπους τούτο είναι αδύνατον, αλλ' εις τον Θεόν όλα είναι δυνατά». (ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ, έκδ. Αποστολικής Διακονίας)

¶Κατ' αρχήν ο πλούτος καθ' εαυτόν, ούτε αγαθό είναι ούτε κακό. Εν τούτοις πολλές φορές δεν βρίσκεται στα χέρια συνετών και γιαυτό γίνεται αιτία πολλών κακών (Εκκλ. 9, 11). Κατά τον Μ. Αντώνιο ο πλούτος «τυφλός έστιν οδηγός και σύμβουλος ανόητος». Σκληρύνει την καρδιά και οδηγεί στην αδικία και την απάτη τον άνθρωπο...

¶Ιερός Χρυσόστομος ονομάζει τον πλούτο δραπέτη. «Δραπέτης έστιν ό πλούτος, σήμεραν προς τούτον, αύριον προς έτερον μεταπηδών». (Πλούσιοι έπτώχευσαν και έπέινασαν...). Χαρακτηριστικό δε είναι και το παράδειγμα που φέρει ο Μ. Βασίλειος, ότι: «ευκολώτερον είναι να κρατήσης στο χέρι σου το νερό, παρά να διατηρήσης για πολύ τα πλούτη σου κοντά σου». Δυσκολώτερο όμως και από αυτό είναι η άνοδος της ψυχής του πλουσίου σε ύψη πνευματικής ζωής. «Αδύνατον –διδάσκει ο Όσιος Θεόδωρος– αναπτήναι ψυχήν, τήν προσηλωμένην πλούτῳ και δόξῃ». Η δε κατηγορηματική διαβεβαίωσις του θείου Χρυσ/μου: «οὐκ ἔστιν, οὐκ ἔστιν οὐδέν ἕτερον οὕτω κάλυμα, προς τήν ἀποδημίαν τῶν οὐρανῶν ὡς πλούτος και τά ἀπό τοῦ πλούτου κακά», μας υπενθυμίζει τα φοβερά λόγια του Κυρίου: «εύκοπώτερον ἔστι κάμηλον διά τρυμαλιᾶς ραφίδος εἰσελθεῖν ἢ πλούσιον εις τήν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν εἰσελθεῖν».

Κυριακή ΙΒ' του Ματθαίου

Ἀντιθέτως, βλέπουμε ότι, μέσα στην αγιογραφική και αγιοπατερική διδασκαλία, η φτώχεια επαινείται και θεωρείται προτιμωτέρα και ανωτέρα του αδίκου πλούτου. Ο Άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος θα μας πη ότι: «κρείσσων πενία ἐπαινετή, πλούτου κακίστου». Τολμηρότερος δε ων ο Χρυσορρήμων, παροτρύνει: «ὁ τοίνυν βουλόμενος γενέσθαι πλούσιος, γενέσθω πένης, ἵνα γένηται πλούσιος». Διότι φτωχός δεν είναι εκείνος που δεν έχει τίποτε, αλλά «ὁ πολλῶν ἐπιθυμῶν καὶ ὁ πενίαν φριττων»...

Ἐτην εκτίμησι του Μεγάλου Πατρός η τιμία πτωχεία θεωρείται ἀπόκτημα για εκείνους που την υπομένουν κατά Θεόν. Θεωρείται «θησαυρός ἄσυλος, βακτηρία ἰσχυροτάτη, περιουσία ἀκατηγόρητη, λιμὴν γαληνός, ἀσφάλεια διηνεκής!» Αληθινός πλούτος –κατά τον Ἱερό Πατέρα– είναι ο φόβος του Θεού και η ευσέβεια: «βούλει πλουτεῖν; –λέγει χαρακτηριστικά– ἔχε φίλον τόν Θεόν καί πάντων εὐπορώτερος ἔση». Κατά την θεοφώτιστο γνώμη του Αγίου, ο χριστιανός φανερώνεται γνήσιος περισσότερο στην φτώχεια, παρά στον πλούτο. Γιατί, ζώντας μέσα στην φτώχεια, μπορεί να ασκήσει την αρετή. Θα είναι πιο ταπεινός, πιο εγκρατής, πιο σεμνός, πιο συνετός...

Ἰρίτον. Πρέπει εν τούτοις να ομολογήσουμε με νουν Χριστού ότι και ο πλούτος και η φτώχεια (κυρίως αυτή) στην ακραία τους μορφή είναι εξ ἴσου κακά και επικίνδυνα. Διότι ο μεν πολὺς πλούτος διαφθείρει, η δε ἀφόρητη φτώχεια εξασθλιώνει. Ο Χρισμός ούτε τον υπέρμετρο και ἀδικο πλούτο ευνοεῖ –κάθε ἄλλο–, ἀλλά ούτε και την οριακή φτώχεια υποθάλλει. Και θεωρεῖ ντροπή για την ἀνθρωπότητα το ότι μπαίνει στον 21ο αἰ. μ.Χ. με το στίγμα της υπάρξεως πλουσίων και πτωχών, στην ακραία τους μορφή!...

Ἡ χριστιανική διδασκαλία συνιστά –ὅπως ἐλέχθη– την μεσότητα και την σύγκλιση και των δύο προς ἀλλήλους, κατά το παύλειον: «τό ὑμῶν περισσευμα εἰς τό ἐκείνων ὑστέρημα». Ἐτσι επιτυγχάνεται ἰσότης.

Ἐελικά, κοινός χρυσός κανὼν για τους μεν και για τους δε είναι το ευαγγελικό σύνθημα: «ἔστι δέ μέγας πορισμός ἢ εὐσέβεια μετὰ ἀνταρκείας· οὐδέν γάρ εἰσπνέγκαμεν εἰς τόν κόσμον, δηλον ὅτι οὐδέ ἐξενεγκεῖν τι δυνάμεθα· ἔχοντες δέ διατροφάς καὶ σκεπάσματα, τούτοις ἀρκεσθησόμεθα» (Α΄ Τιμ. 6, 6-8). Η ἀντάρκεια είναι το κλειδί που δίνει την λύση στο μεγάλο αυτό θέμα. Τα δε περιττά των πλουσίων, ὄχι μόνον «ἐκ τοῦ πονηροῦ εἰσίν» κατά το Ευαγγέλιο (Ματθ. 5, 37), ἀλλά θεωροῦνται κλεμμένα ἀπό τους πτωχοὺς, κατά τους Πατέρας...

Ἀρχιμ. Αθηνάγορου Καραμαντζάνη, Ἱεροκήρυκος, ἀπό το βιβλίο «Ο ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΣ ΣΤΟΝ 21ο ΑΙΩΝΑ», σελ. 32-40, ἐκδ. 1^η, Σεπτέμβριος 2004, ἐκτύπωσης-βιβλιοδεσία: Γραφικές Τέχνες «ΜΕΛΙΣΣΑ»

Κυριακή 1Β' του Ματθαίου